

Sygn. akt VU 1085/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 czerwca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Magdalena Marczyńska

Protokolant stażysta Bożena Sobczyk

po rozpoznaniu w dniu 19 maja 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku T. Ś.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury górniczej

na skutek odwołania T. Ś.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 29 lipca 2015 r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn.akt V U 1085/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 lipca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przeliczył emeryturę wnioskodawcy T. Ś. od dnia 1 czerwca 2015 roku, to jest od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych, to jest od stycznia 2005 r. do grudnia 2014 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wynosił 253,36 % i został ograniczony do 250,00%, gdyż nie może przekraczać tej wysokości. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił 31 lat i 5 miesięcy okresów składkowych oraz 2 miesiące okresów nieskładkowych. Okres pracy górniczej został obliczony według następującego przelicznika: 353 miesiące x 1,2 = 423,6 miesiące. Wysokość świadczenia została ustalona na kwotę 4.814,44 zł.

W odwołaniu z dnia 3 września 2015 roku pełnomocnik T. Ś. wniósł o zmianę decyzji i przyznanie ubezpieczonemu prawa do zastosowania przelicznika 1,8 do wysokości emerytury w wyniku zaliczenia do pracy górniczej liczonej w wymiarze półtorakrotnym pracy świadczonej przez ubezpieczonego na rzecz (...) S.A. Oddział (...) B. w R. w okresach: od dnia 2 września 1983 roku do dnia 25 października 1983 roku, od dnia 15 listopada 1985 roku do dnia 30 listopada 1991 roku i od dnia 1 grudnia 1991 roku do dnia 31 października 1992 roku. W uzasadnieniu odwołania pełnomocnik wnioskodawcy wskazał, że w wymienionych okresach, bez względu na nazewnictwo stanowisk pracy, ubezpieczony wykonywał czynności górnika kopalni odkrywkowej, to jest na stanowisku wymienionym w załączniku nr 3 dział III, pkt 1 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku, uprawniającym do przeliczenia emerytury górniczej z zastosowaniem przelicznika 1,8. Pełnomocnik wnioskodawcy podniósł, że wnioskodawca realizował swe obowiązki pracownicze w przodku, a

wykonywane przez niego czynności związane były z urabianiem węgla brunatnego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie. Podniósł, że stanowiska pracy wnioskodawcy zajmowane w spornych okresach, to jest mechanika maszyn i urządzeń górniczych oraz ślusarza nie figurują w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku. Ponadto ZUS wskazał, że z charakterystyki pracy wnioskodawcy wynika, iż prace wykonywał nie tylko na zwałowarkach, ale także na przenośnikach taśmowych, a więc jego praca nie może zostać zaliczona do figurującego w ww. załączniku stanowiska rzemieślnika wykonującego prace na odkrywce bezpośrednio w przodku na koparkach i zwałowarkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

Wnioskodawca T. Ś. urodził się w dniu (...). W dniu 7 marca 2014 roku (data stempla pocztowego) wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury górniczej. Wnioskodawca wskazał, że jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu Skarbu Państwa. T. Ś. nadal pracuje w (...) S.A Oddział (...) w B..

(dowód: wniosek o emeryturę k. 2-5, koperta k. 19, informacja k. 6 akt emerytalnych)

Decyzją z dnia 13 maja 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przyznał wnioskodawcy od dnia 25 marca 2014 roku, to jest od dnia osiągnięcia wieku emerytalnego, emeryturę górniczą, której wypłatę zawiesił z uwagi na kontynuację przez niego zatrudnienia. Do ustalenia wysokości emerytury

górniczej organ rentowy uwzględnił 30 lat i 2 miesiące okresów składkowych, to jest 362 miesiące oraz 2 miesiące okresów nieskładkowych. Okres pracy górniczej został obliczony według następującego przelicznika: 338 miesięcy x 1,2 = 405,6 miesiące. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych tj. od stycznia 2004 roku do grudnia 2013 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 251,94%. Podstawa wymiaru obliczona została przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 250% przez kwotę bazową w wysokości 3.191,93zł. Wysokość świadczenia wyniosła 4.489,00 zł.

Do stażu pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy żadnych okresów pracy.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 13 maja 2014 roku wraz z załącznikami k. 33 - 36 akt emerytalnych)

W dniu 23 czerwca 2015 roku T. Ś. wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o przeliczenie stażu pracy oraz uwzględnienie wynagrodzenia za rok 2014.

Decyzją z dnia 29 lipca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przeliczył ponownie okresy pracy górniczej od dnia 1 czerwca 2015 roku, to jest od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę. Do ustalenia wysokości emerytury górniczej organ rentowy uwzględnił 31 lat i 5 miesięcy okresów składkowych, to jest 377 miesięcy oraz 2 miesiące okresów nieskładkowych. Okres pracy górniczej obliczono według następującego przelicznika: 353 miesiące x 1,2 = 423,6 miesiące. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych tj. od stycznia 2005 r. do grudnia 2014 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 253,36 %, a podstawa wymiaru wyniosła 8 270,83 zł. Wysokość świadczenia ustalono na kwotę 4 814,44 zł.

(dowód: wniosek k. 54, decyzja ZUS z dnia 29 lipca 2015 roku k. 62 - 63 akt emerytalnych)

T. Ś. od 2 września 1983 roku do nadal jest zatrudniony w (...) (wcześniej (...) w B.).

(okoliczność niesporna)

W okresie od dnia 2 września 1983 roku do dnia 25 października 1983 roku wnioskodawca pracował na stanowisku mechanika maszyn i urządzeń górniczych w Oddziale (...). W okresie od dnia 26 października 1983 roku do dnia 17 października 1985 roku odwołujący odbywał zasadniczą służbę wojskową. Dnia 15 listopada 1985 roku powrócił do pracy i do dnia 30 listopada 1991 roku zajmował stanowisko ślusarza w oddziale (...). Z dniem 1 grudnia 1991 roku ubezpieczony został przeniesiony do oddziału (...), gdzie na stanowisku ślusarza był zatrudniony do dnia 31 października 1992 roku.

(dowód: umowa o pracę z dnia 2 września 1983 roku k. 1, zawiadomienie o rozwiązaniu stosunku pracy z dnia 19 października 1983 roku k. 5, umowa o pracę z dnia 15 listopada 1985 roku k. 11, angaż z dnia 1 grudnia 1985 roku k. 14, wniosek o przeniesienie k. 24 pismo z dnia 26 października 1992 roku k. 27, angaż z dnia 2 listopada 1992 roku k. 28 akt osobowych część (...))

W dniu 14 stycznia 1986 roku wnioskodawca odbył przygotowanie zawodowe w zakresie podwyższenia kwalifikacji w specjalności taśmowy konserwator tras.

(zaświadczenie o przygotowaniu zawodowym z dnia 14 stycznia 1986 roku k. 15 akt osobowych część (...))

Powołana przez pracodawcę wnioskodawcy Komisja Weryfikacyjna na posiedzeniu w dniu 10 lutego 2009 roku ustaliła, że T. Ś. w okresie od dnia 2 września 1983 roku do dnia 25 października 1983 roku oraz od dnia 15 listopada

1985 roku do dnia 31 października 1992 roku wykonywał pracę zaliczaną w wymiarze półtorakrotnym, przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury. W uzasadnieniu Komisja Weryfikacyjna wskazała, że pomimo angaży wskazujących inne stanowiska pracy, pracownik wykonywał prace odpowiadające swym charakterem zatrudnieniu na stanowisku górnika kopalni odkrywkowej. Komisja wysłuchała czterech świadków, którzy stwierdzili, że w spornych okresach wnioskodawca „bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace górnicze górnika kopalni odkrywkowej”.

(dowód: protokół z posiedzenia Komisji Weryfikacyjnej z dnia 10 lutego 2009 roku k. 9 -14 akt emerytalnych)

Zgodnie ze sporządzoną przez pracodawcę w dniu 14 kwietnia 2014 roku charakterystyką pracy T. Ś. w spornych okresach wykonywał prace jakie obecnie wykonuje górnik kopalni odkrywkowej, takie jak:

- praca jako obchodowy tras - kontrola przenośników w czasie ruchu,
- prace konserwacyjno-remontowe na zwałowarce: wymiana zestawów krążnikowych, krążników, fartuchów, uszczelnień i skrobaczy, czyszczenie,
- obsługa i kontrola wózków zrzutowych, wozów kablowych, prace remontowe przy wymianie zestawów krążnikowych, krążników, fartuchów, skrobaczy,
- prace konserwacyjno-remontowe na stacji napędowej, stacji zwrotnej i trasie

przenośników:wymiana zestawów krążnikowych, krążników, gum osłonowych,

skrobaczy, uszczelnień,

- prace konserwacyjno-remontowe na trasie przenośnika: wymiana lub naprawa konstrukcji wsporczych, regeneracja lub wymiana elementów złącznych,
- prace związane z przesuwaniem przenośników,
- remont podtorza szynowego: wymiana pontonów, łoży szynowych, odcinków szyny, wymiana elementów złącznych, wzmocnień, osiowanie, poziomowanie przenośnika,

- budowa, demontaż, przebudowa przenośników taśmowych.

Pracodawca wskazał, że wymienione wyżej prace wykonywane były w pełnym wymiarze czasu pracy w przodku na urządzeniach zlokalizowanych na odkrywece.

(dowód: charakterystyka stanowiska pracy k. 30 akt emerytalnych)

W dniu 21 lutego 2014 roku (...) z siedzibą w R. wystawiła wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy górniczej, w którym wskazała, że wnioskodawca od dnia 2 września 1983 roku do dnia 25 października 1983 roku oraz od dnia 15 listopada 1985 roku do dnia 31 października 1992 roku wykonywał pracę górniczą na stanowisku górnika kopalni odkrywkowej wymienionym w Załączniku nr 3, Dział III, pozycja 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku.

(dowód: świadectwo wykonywania pracy górniczej k. 8 akt emerytalnych)

W okresie od dnia 2 września 1983 roku do dnia 25 października 1983 roku oraz od dnia 15 listopada 1985 roku do dnia 30 listopada 1991 roku wnioskodawca był zatrudniony na oddziale (...), gdzie znajdowały się przenośniki zwałowe, podzwałowe i zwałowarki. Oddział ten był nazywany oddziałem zwałowania nadkładu. Pracowano na przenośnikach przesuwnych. Do oddziału (...) trafiał urobek w postaci ziemi i przerostów. Urobek ten był wcześniej rozdzielany na rozdzielni i przenoszony był taśmociągami stałymi, należącymi do innych oddziałów Kopalni. Ruchome przenośniki znajdowały się w odległości około 3- 5 km od rozdzielni. Praca była wykonywana przed zwałowarką, która była połączona z przenośnikiem za pomocą wózka zrzutowego.

Wnioskodawca wykonywał prace polegające na dokonywaniu remontów, konserwacji, usuwaniu awarii przenośników i zwałowarek. Czyścił zwałowarki, wymieniał krążki, skrobacze i fartuchy uszczelniające. Ubezpieczony pracował też przy stacjach napędowych i zwrotnych, które naprawiał i czyścił, a także wymieniał rolki, uszczelnienia, gumy na burtach. Na przenośniku wymieniał krążki, a w podłożu

szynowym szyny i pontony. Część prac, w szczególności remontowych, wykonywana była w czasie postojów maszyn i urządzeń, w tym technologicznych, ponieważ nie mogły być wykonane przy ruchu urządzenia. Wnioskodawca uczestniczył także w pracach polegających na przesuwaniu, poziomowaniu, wykonywaniu montażu i demontażu przenośników taśmowych przesuwnych.

(dowód: zeznania świadka T. L., od minuty 16:12 do minuty 17:27, zeznania świadka Z. R. od minuty 28:50 do minuty 37:10, zeznania świadka J. S. od minuty 44:32 do minuty 47:36, protokół z rozprawy z dnia 18 lutego 2016 roku k. 26v - 28, zeznania wnioskodawcy od minuty 2:19 do minuty 24:34, protokół z rozprawy z dnia 19 maja 2016 roku k. 43\j, 44, dokumentacja zdjęciowa k.42, informacja zakładu pracy k. 34 - 35 akt sprawy)

W okresie od dnia 1 grudnia 1991 roku do dnia 31 października 1992 roku wnioskodawca pracował na oddziale (...). Był to również oddział zwałowania nadkładu. Oddział (...) nie zajmował się węglem lecz tylko nadkładem zwał węglą. Praca w oddziale (...) i (...) niczym się nie różniła. Podział był wprowadzony jedynie w celu podziału zwałowarek na zwałowisku.

W oddziale (...) wnioskodawca także pracował przy przenośnikach przesuwnych, zajmował się ich konserwacją oraz remontami. W ramach konserwacji i remontów wymieniał zestawy nośne na przenośnikach, fartuchy, uszczelnienia, konstrukcje boków, szyny. Gdy wykonywał te prace przenośnik nie pracował. Na zwałowarce wymieniał zestawy nośne, nadawowe, fartuchy, uszczelnienia. Wykonywał demontaż przenośników z uwagi na to, iż front się zmieniał i trzeba było je skracać lub wydłużać. Ubezpieczony pracował też przy stacjach napędowych i zwrotnych, gdzie wymieniał zestawy krążników i uszczelnienia.

(dowód: zeznania świadka T. L. od minuty 7:18 do minuty 14:33 oraz od minuty 16:12 do minuty 25:03, protokół z rozprawy z dnia 18 lutego 2016 r. k. 26v - 27, zeznania wnioskodawcy od minuty 2:19 do minuty 33:15, protokół z

rozprawy z dnia 19 maja 2016 roku k. 43v, 44, dokumentacja zdjęciowa k. 42, informacja zakładu pracy k. 34 - 35 akt sprawy)

Zwałowarki w oddziałach (...) i (...) pracowały w ruchu ciągłym. W spornych okresach wnioskodawca pracował natomiast na jedną lub dwie zmiany, ponieważ prace konserwacyjno - remontowe w oddziałach (...) i (...) nie były prowadzone w porze nocnej. Na trzeciej zmianie pracowało kilku pracowników, to jest operator zwałowarki oraz taśmowi.

(dowód: zeznania wnioskodawcy od minuty 24:34 do minuty 7:05 do minuty 33:15, protokół z rozprawy z dnia 19 maja 2016 roku k. 43v, 44 akt sprawy)

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył co następuje :

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie organ rentowy przy wyliczeniu wysokości emerytury wnioskodawcy za okresy : od dnia 2 września 1983 roku do dnia 25 października 1983 roku oraz od dnia 15 listopada 1985 roku do dnia 31 października 1992 roku, na podstawie art. 51 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.), zwanej dalej ustawą, zastosował przelicznik 1,2. Pełnomocnik wnioskodawcy domagał się natomiast przeliczenia w/w okresów według przelicznika 1,8 zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt 2 ustawy. Dodać należy, że ww. okresy były jedynymi okresami spornymi w niniejszej sprawie.

Przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur, o których mowa w art. 50 a lub 50 e, stosuje się stosownie do treści art. 51 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z zastrzeżeniem ust. 2, następujące przeliczniki:

- 1) 1,5 za każdy rok pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy;
- 2) 1,8 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50 d;
- 3) 1,4 za każdy rok pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, o której mowa w art. 50 c ust. 1 pkt 1-3 i 5-9, wykonywanej częściowo na powierzchni i częściowo pod ziemią;
- 4) 1,2 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50 c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego, w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego.

Z powyższego wynika, że przy ustalaniu wysokości emerytury górniczej przelicznik 1,8 za każdy rok pracy stosuje się wyłącznie do pracy, o której mowa w art. 50 d ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Pracami, do których stosuje się przelicznik 1,8, zgodnie z art. 50 d ust. 1 pkt 1 ustawy, jest praca w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych.

Wykaz stanowisk pracy, na których zatrudnienie zaliczane jest do pracy górniczej oraz wykonywanej w przodkach uwzględnianej w rozmiarze półtorakrotnym, powinno ustalić rozporządzenie wydane na podstawie delegacji ustawowej z art. 50 d ust. 3. Ponieważ rozporządzenie takie nie zostało wydane, obowiązuje nadal (z mocy art. 194 wskazanej ustawy) wykaz stanowisk zawarty w załączniku nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz. U. z 1995 r. Nr 2, poz. 8), wydanego na podstawie upoważnienia zawartego w art. 5 ust. 5 i art. 6 ust. 3 nieobowiązującej ustawy z dnia 1 lutego 1983 roku o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (tekst jedn.: Dz. U. z 1995 r., Nr 30, poz. 154). Wykaz ten obowiązuje jednak jedynie w takim zakresie, w jakim jego przepisy nie są sprzeczne z przepisami ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Rozporządzenie wykonawcze nie może bowiem przyznawać

ubezpieczonym większych uprawnień niż uczynił to ustawodawca. Tym samym, przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowić muszą zawsze punkt wyjścia do oceny zasadności roszczeń emerytalnych ubezpieczonego. Innymi słowy, zastosowanie przelicznika 1,8 do pracy ubezpieczonego na stanowisku wymienionym w załączniku nr 3 do rozporządzenia wymaga by praca ta odpowiadała treści art. 50 d ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Jednocześnie o uznaniu pracy za pracę górniczą w rozumieniu omawianych przepisów nie decyduje treść wystawionych przez pracodawcę dokumentów, w tym zaświadczeń, świadectw, czy protokołów komisji weryfikacyjnych, ale charakter czynności faktycznie wykonywanych przez pracownika. Dokonana przez pracodawcę kwalifikacja zajmowanego przez konkretnego pracownika stanowiska, jak i ewentualna zmiana tej kwalifikacji na podstawie protokołu komisji weryfikacyjnej, nie przesądza jeszcze o zaliczeniu zatrudnienia na tym stanowisku do pracy górniczej (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 1998 r., II UKN 570/97, OSNAPiUS 1999, nr 6, poz. 213, z dnia 22 marca 2001 r., II UKN 263/00, OSNAPiUS 2002, nr 22, poz. 553 oraz z dnia 2 czerwca 2010 r., I UK 25/10, LEX nr 621137).

Skarżący, domagając się ustalenia wysokości świadczenia emerytalnego z zastosowaniem przelicznika 1,8 do spornych okresów pracy górniczej, powinien zatem wykazać, że na zajmowanym stanowisku wykonywał stale i w pełnym wymiarze prace wymienione w art. 50 d ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej tj. prace bezpośrednio związane z robotami prowadzonymi w przodkach przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz inne prace przodkowe, a zatem takie, które należy wiązać z bezpośrednim i zasadniczym procesem produkcyjnym zakładu górniczego polegającym na urobku i wydobywaniu kopaliny. Jak bowiem wskazał Sąd Najwyższy między innymi w wyroku z dnia 18 marca 2015 roku w sprawie I UK 280/14, wykaz stanowisk pracy, określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia, odnosi się wyłącznie do wykonywanych zadań górnika, jeżeli spełniają one kryterium miejsca wykonywania pracy i jej charakteru określonego w przepisie art. 50 d ust. 1 pkt 1 ustawy (por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2010 roku, I UK 236/09; z dnia 22 kwietnia 2011 roku, I UK 360/10; z dnia 16 czerwca 2011 roku, I UK 381/10; 4 kwietnia 2012 roku, I UK 440/11; z dnia 28 kwietnia 2010 roku, I UK 339/09; LEX).

Przepis art. 50 d ust. 1 pkt 1 ustawy stanowi o pracy w przodku na odkrywce, co oznacza, że przodek jest pojęciem węższym od pojęcia odkrywki. Przepisy nie definiują jednak pojęcia przodka i prac przodkowych. Przyjęcie tezy, że przodkiem w kopalni węgla brunatnego jest każde miejsce prowadzenia robót górniczych związanych z odwadnianiem, udostępnianiem i eksploatacją złoża kopaliny, jej transportem i transportem nadkładu, a nadto zwałowaniem nadkładu (tj. związane z pracą koparek, spycharek, ładowarek, zwałowarek) nie odpowiada pojęciu "pracy przodkowej", wynikającej z wykładni przepisów art. 50 d ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego kwestionuje się również zasadność rozszerzania samego pojęcia przodka wydobywczego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2011 roku, I UK 395/10). Pojęcie przodka musi być wykładane w sposób ścisły. Praca przodowa polega wyłącznie na urabianiu i ładowaniu urobku albo jest bezpośrednio związana z procesem urabiania urobku. Wskazać należy również, że pod określeniem "inne prace przodkowe" rozumieć trzeba inne prace górnicze w przodku, jednakże rodzajowo nie mniej obciążające niż wymienione w powołanym przepisie ustawy art. 50 d ust. 1 pkt 1 (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2015 roku, I UK 280/14, Legalis i wskazane w nim orzecznictwo).

W ocenie Sądu wnioskodawca, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika nie sprostował obowiązkowi wykazania, że wnioskodawca wykonywał w spornych okresach stale i w pełnym wymiarze pracę, o której mowa w art. 50 d ust. 1 pkt 1 ustawy.

Ustaień w zakresie prac wykonywanych przez wnioskodawcę w tych okresach Sąd Okręgowy poczynił na podstawie zeznań świadków T. L., Z. R., J. S. oraz samego wnioskodawcy. Sąd Okręgowy uwzględnił także dokumentację zdjęciową, którą przedstawił wnioskodawca oraz charakterystykę stanowiska pracy wystawioną przez pracodawcę. Zeznania świadków oraz wnioskodawcy wyjaśniają w sposób zbieżny to, jakimi pracami zajmował się wnioskodawca. Z dowodów tych wynika, że wnioskodawca w oddziałach (...), a następnie (...) wykonywał te same prace, pomimo

różnic w nazwach jego stanowisk pracy. Mianowicie pracował w oddziałach zwałowania nadkładu w postaci ziemi i przerostów. Zajmował się tam pracami konserwacyjno-remontowymi zwałowarek, wykonywał prace remontowo - konserwacyjne taśmociągów przesuwanych, w tym remontował podtorze szynowego oraz konstrukcje wsporcze i złączne, zajmował się remontami i konserwacją wózków zrzutowych, wozów kablowych, stacji napędowej, stacji zwrotnej, wykonywał wreszcie prace związane z przesuwaniami przenośników, to jest demontował i montował te przenośniki. Część prac wnioskodawca wykonywał w czasie ruchu maszyn, części zaś w czasie ruchu urządzeń nie można było wykonać. Pracę swą wykonywał pracując na jedną albo dwie zmiany, choć zwałowarki na zwałowisku pracują w ruchu ciągłym (na trzeciej zmianie obsługa to operator zwałowarki oraz taśmowi).

Mając na uwadze te ustalenia trzeba wskazać, że - wbrew twierdzeniu pełnomocnika wnioskodawcy - rodzaj prac wykonywanych przez odwołującego nie odpowiada pracy wymienionej w dziale III pkt 1 załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty. W pozycji tej wymieniono pracę górnika kopalni odkrywkowej w kopalni. Tak też zakwalifikował pracę wnioskodawcy pracodawca na podstawie ustaleń Komisji Weryfikacyjnej, przy czym Komisja ta w istocie nie ustalała, jakie konkretnie czynności wykonywał wnioskodawca, ograniczając się do powtórzenia treści rozporządzenia co do stanowiska i obowiązków wnioskodawcy.

Przede wszystkim wskazać należy, że w załączniku nr 3 dziale III do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty wymieniono tylko 8 stanowisk, podczas gdy w wykazie stanowiącym załącznik nr 2 do tego rozporządzenia wymieniono 32 stanowiska pracy w kopalniach węgla brunatnego oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń węgla brunatnego, na których zatrudnienie uważa się za pracę górniczą. Ubezpieczony uważa, że dotyczy go stanowisko wymienione pod pozycją 1 tego wykazu, to jest stanowisko górnika kopalni odkrywkowej. Sąd tego poglądu nie akceptuje. Gdyby bowiem tak rozumieć stanowisko pracy wymienione pod pozycją 1, to wszyscy objęci załącznikiem nr 2 mogliby być uważani za wykonujących pracę zaliczaną w wymiarze półtorakrotnym. Tymczasem tylko nieliczne spośród stanowisk pracy górniczej uzasadniają zaliczenie pracy na nich w wymiarze półtorakrotnym. W wyroku z dnia z dnia 18 marca 2015 roku w sprawie I UK 280/14 Sąd Najwyższy stwierdził, że nie zalicza się do pracy górniczej w rozumieniu art. 50 d ust. 1 ustawy prac wykonywanych wyłącznie we wkopie, polegających np. na likwidacji kolektorów odprowadzających wodę na poziomach roboczych koparek wielonaczyniowych, wymianie agregatów pompowych w studniach głębinowych zlokalizowanych na poziomach roboczych koparek i dokonywaniu pomiarów metanu w studniach głębinowych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2010 roku, I UK 236/09, Legalis), przygotowywaniu terenu pod wydobycie węgla, umacnianiu skarpy oraz odwadnianiu terenu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2011 roku, I UK 360/10) czy odwadnianiu złoża (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2011 roku, I UK 70/11). Nie zalicza się także do takiej pracy pracy wulkanizatora taśm przenośnikowych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 2011 roku, I UK 50/11). Ponadto, odwołując się do wykładni językowej, należy wskazać, że górnikiem jest pracownik pracujący w kopalni przy urabianiu kopaliny, a wnioskodawca przy urabianiu nie pracował (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 11 marca 2010 roku, sygn. akt III AUa 2561/09).

Jak słusznie zauważył organ rentowy można byłoby rozważyć, ze względu na rodzaj czynności wykonywanych przez wnioskodawcę, czy wykonywał on prace rzemieślnika wymienionego z załączniku 3 dziale III pod pozycją 7, to jest zatrudnionego na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwałowarkach, wykonującego prace górnicze, mechaniczne, elektryczne i hydrauliczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń. Jednak prace naprawczo - remontowe zwałowarek było jedynie częścią obowiązków wnioskodawcy, co potwierdzają zeznania świadków i zgromadzona w sprawie dokumentacja. Również sam wnioskodawca przyznał, iż praca na jego stanowisku jedynie w ograniczonym zakresie dotyczyła bieżących napraw i konserwacji zwałowarek. A zatem nie wykonywał on czynności objętych analizowaną pozycją stale i w pełnym czasie pracy.

Prace wnioskodawcy ocenić zatem należy jedynie jako pomocnicze dla tych prac, które wymienione zostały w art. 50 d ust. 1 ustawy. Wnioskodawca w spornych okresach, jako mechanik maszyn i urządzeń górniczych oraz ślusarz nie wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy prac wymienionych w tym przepisie, a więc słusznie zakwalifikował je organ rentowy do prac określonych w załączniku Nr 2 pod pozycją 32, negując w tym zakresie świadectwo wykonywania pracy górniczej z dnia 21 lutego 2014 roku oraz ustalenia Komisji Weryfikacyjnej pracodawcy.

Oddając wniosek dowodowy pełnomocnika ubezpieczonego w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z zakresu górnictwa, Sąd Okręgowy stał na stanowisku, że zbytecznym byłoby odpuszczenie powyższego dowodu z uwagi na to, że w sprawie nie są potrzebne wiadomości specjalne. Ponadto pełnomocnik w toku

procesu nie kwestionował zeznań świadków, a z zeznań tych oraz pozostałego materiału wynikał charakter wykonywanej przez wnioskodawcę pracy.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴§ 1 k.p.c., orzekł, jak w wyroku.